

Protokoll fra møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Tirsdag 3. februar kl. 14:00.
Møterom 544

Til stede:

Prodekan Asbjørn Strandbakken (leder)
Bjarte Askeland (a)
Katrina Hames (b)
Randi Stoltz (c)
Sigurd Olsen Granli (d)
Tone Hostvedt Aarthun (d)

Forfall: Johan Giertsen (a)

Sekretær: johanne.spjelkavik@jurfa.uib.no

Neste møte:

Sak 49-08/09 Orienteringssaker

- 1 [Protokoll](#) fra SU19. januar. Godkjent på sirkulasjon 20. januar. **OBS – *ekstern link – må lastes ned separat.***
- 2 Individuell veiledning på andre studieår – jfr sak 23-08/09 6. oktober 2008.
Saken ble behandlet av fakultetsstyret i sak 78/08 den 21. oktober 2008. Styret vedtok: *Fakultetsstyret finner forslaget fra Studieutvalget om individuell veiledning på andre studieår som et positivt tiltak som burde gjennomføres, men må ut fra fakultetets budsjettsituasjon avslå søknaden nå.*
- 3 PEK-midler.
Fakultetet har fått tildelt kr. 162.000 i PEK-midler. Om igangsatt tiltak, melder Lars Skjold Wilhelmsen: "Den første delen i prosjektet - spørreskjema ang studiemiljø - er nå klar. Når vi først skal gjennomføre en miljøundersøkelse, er vi blitt enig om å utvide den til også å omfatte 3. og 4.studieår. Egnert tidspunkt for gjennomføringen av undersøkelsen på de enkelte studieår vil blitt tatt i neste uke.
Deretter kommer analysen av resultatene og utarbeidelse av grunnlagsmateriale for gruppelederne. Opplæringen av gruppelederne vil bli en del av den generelle opplæringen for nye gruppeledere i august. På 2.studieår kan så gjennomføringen i de enkelte arbeidsgruppene skje i forbindelse med kurset i Erstatningsrett og Tingsrett. For 1.studieår vil gjennomføringen være knyttet til kurset Forvaltningsrett I."
- 4 **Fullmaktsvedtak:**
20090109: Søknad om hjelpemiddel til eksamen JUS113 Kontraktsrett I og JUS131 Kontraktsrett II avslått – for omfattende dokument (400 sider).
20090111: Omarbeidet søknad om hjelpemiddel til eksamen i JUS113 Kontraktsrett I og JUS131 Kontraktsrett II innvilget (40 sider)
20090128: Tillegglitteratur i JUS113 Kontraktsrett I og JUS131 Kontraktsrett II vedtatt.
- 5 Budsjett 2009.
Studieutvalget behandlet den 19. januar spørsmål om reduksjon i studietilbudet av budsjettmessige grunner. Innstillingen ble oversendt fakultetsstyret som behandlet saken i sitt møte den 27. januar.
På studiesiden ble tiltakene begrenset til reduksjon i eksamenstiden (vedtatt i desember) og reduksjon i undervisningen for norskspråklige spesialemner fra 2 til 1,5 t/sp.
- 6 Internasjonal dag.
Studentrepresentantene: Positivt mottatt blant studentene, men ønske om at evt. gjentakelse kan komme en uke tidligere i semesteret. De mener at det er generelt dårlig veiledning om tilbudet for utreisende studenter. Må evt. konkretisere mht hva slags

informasjon de ønsker (mer av).

Sak 50-08/09 Saker til drøftelse/høring/uttalelse

- 1**
SU uttaler Eksamensoppgaver på nett. [Notat](#) fra administrasjonen.
Eksamensoppgaver må være tilgjengelig for fakultetets studenter uten tidsbegrensing. Oppgaver og sensorveiledninger legges i emnets fillager på MiSide. Det overlates til studieadministrasjonen i samarbeid med arkiv å finne løsninger for tilfredsstillende varig/permanent arkivering av gamle eksamensoppgaver.
- 2**
SU uttaler Kvalitetssikring av eksamensoppgaver til spesialemler. [Notat](#) fra administrasjonen.
Frambringelse av eksamensoppgaver: Kursansvarlig skal frambringe ferdige eksamensoppgaver, komplett med eventuelle vedlegg.
Gjennomgang av eksamensoppgaver: Behovet for ytterligere kvalitetssikring holdes under observasjon: Mange emner med få studenter på hvert, taler mot krevende tiltak; generelt kvalitetskrav taler for. Behovet vurderes.

Vedtakssaker

- Sak 51-08/09**
Vedtak Ordgrense i arbeidsgruppeoppgaver. [Notat](#) fra administrasjonen.
Veiledende ordgrense skal angis i alle arbeidsgruppeoppgaver.
Kommentering kan forventes bare for tekst opp til ordgrensen.
- Sak 52-08/09**
Vedtak Instruks om oppgavegjeving og sensur for mastergraden. [Notat](#) fra administrasjonen.
Punkt 6 i Instruks om oppgavegjeving og sensur for mastergraden endres som foreslått.
- Sak 53-08/09**
Vedtak Masteroppgaver – avlevering til Universitetsbiblioteket. [Notat](#) fra Universitetsdirektøren. [Notat](#) fra administrasjonen.
Det juridiske fakultet ønsker ikke å gjøre masteroppgaver tilgjengelig i Universitetsbiblioteket.
En slik praksis anses ikke påkrevet etter dagens regelverk, og heller ikke etter Universitetsstyrets vedtak 15. september 2005.
- Sak 54-08/09**
Vedtak Frister for masteroppgave – Studieplanen § 4-4. [Notat](#) fra administrasjonen.
Frist for innmelding av tema til masteroppgaven settes til hhv 1. november for de som skal skrive til våren og 15. mai for de som skal skrive til høsten.
Endringen trer i kraft fra og med skrivesemester V10.
- Sak 55-08/09**
Vedtak Endret emnebeskrivelse i spesialemlene JUS261-2-A Konfliktmegling I og JUS261-2-B Konfliktmegling II. [Notat](#) og [emnemal](#) fra Camilla Bernt-Hamre.
Emnebeskrivelsen i spesialemlene JUS261-2-A Konfliktmegling I og JUS261-2-B Konfliktmegling II endres som foreslått, med forbehold om ressursbruk. Camilla Bernt-Hamre leverer ressursplan.
- Sak 56-08/09**
Vedtak Endring i utfyllende regler til Reglement for studier og grader ved Universitetet i Bergen. [Notat](#) fra administrasjonen.
Utfyllende regler til Reglement for studier og grader ved Universitetet i Bergen endres som foreslått
- Sak 57-08/09**
Vedtak Eksamensplan studieåret 2009/2010. [Forslag](#) fra administrasjonen.
Planen ble vedtatt som foreslått
- Sak 58-08/09**
Vedtak Møtekalender SU våren 2009
Mandag 9. mars (til styremøtet 17. mars)
Tirsdag 24. mars
Mandag 20. april (til styremøtet 28. april)
Tirsdag 12. mai
Tirsdag 2. juni (til styremøtet 16.juni)
(Mandag 22. juni hvis behov)

Eventuelt Det var ingen saker til eventuelt

Asbjørn Strandbakken
Leder

Johanne Spjelkavik
Sekretær

EKSAMENSOPPGAVER OG SENSORVEILEDNINGER PÅ WEB

Til SU, 15.01.2009

Fra administrasjonen/RAST

Ved overgangen til ny eksternweb må vi finne en ny løsning for lagring og tilgjengelighet av tidligere gitte eksamensoppgaver.

Ny eksternweb lanseres 5. februar, men den gamle siden vil være tilgjengelig fram til 3. april. Fordi den nye eksternwebløsningen fortsatt er i utvikling, og pr dags dato ikke gir oss de løsningene vi ønsker for denne typen publisering, er det mest hensiktsmessig å beholde de gamle sidene inntil videre. Men vi må begynne å forberede overgangen, og trenger å vurdere noen valg.

Arkiv

Websidene vi har i dag fungerer ikke bare som publisering, men også som elektronisk arkiv over tidligere eksamensoppgaver. Dette interne behovet må vi finne andre løsninger for. Vi må nå finne en løsning for elektronisk arkiv der alle tidligere gitte eksamensoppgaver og sensorveiledninger er tilgjengelige for alle fakultetets ansatte. Fra 2008 lagres eksamensoppgaver også i universitetets arkivsystem E-phorte.

Hvem andre enn ansatte trenger å finne dette?

Tidligere gitte eksamensoppgaver er i hyppig bruk blant studentene, og bør være lette å finne. Hvem andre som bruker dem har vi ikke oversikt over – kan det tenkes at eksterne lærere trenger dette? Andre aktører i utdanningssektoren, for eksempel lærere ved de andre universitetene, kan også tenkes å bruke dem – bør vi legge til rette for det?

Hvor mye må være tilgjengelig?

Jeg regner med at vi kan kutte ut publiseringen av eksamensoppgaver fra cand. jur.-ordningen. Men må vi publisere alle gitte eksamensoppgaver for alle eksamener i ny ordning? Vil studentenes behov være dekket med oppgaven fra året før, eller to tidligere år?

Hvor tilgjengelig?

Kan vi finne tilfredsstillende løsninger for publisering av oppgaver og sensorveiledninger på Mi side? Mi side begrenser tilgangen til studenter og ansatte ved Det juridiske fakultet, mens eksternweb er tilgjengelig for alle.

Siden vi ikke har privatister på de obligatoriske emnene, er det ikke noe behov hos eksterne studenter, og Mi side vil antakelig være en tilfredsstillende løsning for de obligatoriske kursene. Er det nok at eksamensoppgaver er tilgjengelige innenfor et kurs, eller må alle oppgaver være lett tilgjengelige for alle studenter?

På spesialemnene kommer en del studenter utenfra – studenter fra andre universiteter, andre fakulteter og tidligere studenter hos oss. Disse vil ha behov for å se tidligere gitte oppgaver også før de blir studenter hos oss og får en brukertilgang som åpner Mi Side, og for denne gruppen er eksternweb den beste løsningen.

Hvilke løsninger vil til syvende og sist lander på, beror også på hvordan eksternweb utvikler seg framover – foreløpig er de tekniske løsningene for formidling av dokumenter langt fra så gode som vi er vant til. Men noen retningsanvisninger fra SU vil være nyttige for det videre arbeidet allerede nå.

[Tilbake til sakslisten](#)

Kvalitetssikring av spesialeksamen

For spesialeksamen er det ikke noe oppgaveutvalg.

I Instruks om oppgavegjeving og sensur for mastergraden heter det i punkt 1.1 siste setning: ”For valemne og mastergradsoppgåve skal det ikkje vera oppgaveutval. Den kursansvarlege fastset oppgåver for valemne.”

Denne ordningen innebærer at det bare er én person som vurderer oppgavens form og innhold. Det er ingenting i veien for at det er samme person som lærebokforfatteren, læreren og sensoren.

Tidligere har eksamensoppgaver til valgfag i all hovedsak vært korte teorioppgaver, etter hvert blir det nå mer vanlig med større oppgaver av andre typer. Det er i seg selv ikke uheldig, men det innebærer at behovet for at ytterligere en fagperson kan se på oppgaveteksten øker. Det ligger en viss kontroll i prosessen med å oversette oppgaven til nynorsk. Det er imidlertid langt fra alle oppgavetekster som oversettes – engelske oversettes naturligvis ikke, det samme gjelder oppgaver der ingen av kandidatene har oppgitt nynorsk som målføre. I tillegg oversetter noen oppgaveforfattere selv.

Dette innebærer at det kan være ønskelig med en funksjon som i en viss utstrekning fyller oppgaveutvalgets rolle også for eksamensoppgaver til spesialeksamenene.

Det vil neppe være realistisk å få til en ordning der én vitenskapelig tilsatt har så inngående kjennskap til pensum og undervisning i flere eller alle spesialeksamenene at tilfredsstillende kontroll kan gjennomføres.

En mulig løsning er å etablere kontakt med en student som nylig har tatt tilsvarende eksamen (med godt resultat), og engasjere vedkommende til å foreta en gjennomgang og vurdering av oppgaven. Dette vil imidlertid være problematisk i de tilfellene det ikke lykkes å skaffe noen slik kontakt – fordi ingen studenter er villige til å gjøre arbeidet, ingen har fått god karakter i emnet, ingen har tatt det osv. Og det vil innebære et betydelig administrativt merarbeid.

Et alternativ kan være at vi setter opp ”team” bestående fx av en stipendiat og en student til å gjennomgå oppgavene – helst bør vi ikke ha mer enn to eller tre slike ”team” pr semester. Det er usikkert om en slik ordning er faglig gjennomførbar.

Ytterligere et forhold som berører kvaliteten på eksamensoppgaver, er en praksis som fra tid til annen gjør seg gjeldende: Oppgaveforfatteren ber administrativt ansvarlig om å skaffe fram ulike vedlegg som skal følge oppgaven – oftest fra nett eller fra biblioteket.

Dette er ikke heldig – administrativt personell har ikke forutsetninger for å vurdere om riktig versjon er funnet eller om det er hentet fra en seriøs kilde.

Det bør være et absolutt krav at oppgaveforfatteren skaffer fram oppgavens alle deler i den form det skal presenteres for eksamenskandidatene.

Selve eksamensoppgavene bør også leveres ferdigstilt i et eget dokument. Risikoen for feil øker betraktelig når oppgaveteksten for eksempel skal klippes ut av en e-post.

Det er ønskelig at SU vedtar retningslinjer om utforming av eksamensoppgaver for spesialeksamen. I denne omgangen er det ønskelig med en uttalelse om hvorvidt det er tilslutning til de to punktene overfor: Studentmedarbeider til oppgavekontroll og et absolutt krav om at oppgaven i alle deler leveres ferdig av oppgaveforfatteren.

Administrasjonen vil evt. komme tilbake med forslag til vedtak.

[Tilbake til saklisten](#)

ORDGRENSE I ARBEIDSGRUPPEOPPGAVER

Fra studieadministrasjonen
Til Studieutvalget

Det viser seg at praksis når det gjelder ordgrensen i arbeidsgruppeoppgavene er svært forskjellig fra kurs til kurs på de første 3 studieårene. Alle kurs har heller ikke fastsatt ordgrense (dette gjelder særlig 3. studieår).

I Studieplan for masterstudiet i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen § 3-3 a nr 2 heter det:

I oppgave med ordgrense, skal antall ord oppgis på besvarelsen.

- a) Overtredelse av ordgrensen kan føre til underkjennelse av besvarelsen.
- b) Feilaktig angitt antall ord kan bli å vurdere som forsøk på fusk.

Problemet oppstår idet

- a) vi har oppgaver der ordgrense ikke er angitt
- b) arbeidsgruppeledere unnlater å håndheve ordgrensen

I disse tilfellene er tendensen at svært lange besvarelser leveres.

Lars Skjold Wilhelmsen melder at evalueringene nå viser at oppgavene både i JUS122 Erstatningsrett og JUS124 Tingsrett har økt betydelig i omfang (første oppgave i JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner ligger på mellom 1000 og 1500 ord).

Da ordgrensen på 700 ble innført i sin tid var det både for å beskytte studentene som skrivere, men også gruppelederne som har 1 time per besvarelse til både gjennomlesing og skriving av sine kommentarer.

Storgruppelederne på 3. studieår har også 1 time til disposisjon per oppgave til å kommentere.

Vi ser at det er behov for en felles standard på ordgrensen i arbeidsgruppeoppgaver av hensyn til likebehandling, samt for å unngå forvirring blant studentene.

Administrasjonen ber Studieutvalget ta stilling til følgende:

- i. Skal ordgrensen være lik for 1. – 3. studieår, eller skal det være differensiering mellom studieårene?
- ii. Skal ordgrensen kunne være forskjellig fra oppgave til oppgave/emne til emne?
- iii. Skal oppgaver som overskrider ordgrensen underkjennes, eller er ordgrensen bare veiledende?
- iv. Hvordan skal kan-regelen i § 3-3 a nr 2 praktiseres når det gjelder arbeidsgruppeoppgaver? For obligatoriske kursoppgaver og hjemmeeksamen blir den praktisert strengt.

[Tilbake til sakslisten](#)

Instruks om oppgåvegjeving og sensur for mastergraden – forslag til endring

Punkt 6 i Instruks om oppgåvegjeving og sensur for mastergraden foreslås endret i overensstemmelse med de endringer som har funnet sted i praksis for innlevering av skriftlige arbeider.

Pr i dag leveres de aller fleste skriftlige arbeider elektronisk – i Kark eller MiSide; det er ikke valgfritt, men angis for den enkelte innlevering.

Mastergradsoppgaven og obligatoriske kursoppgaver og hjemmeeksamen i spesialemnene leveres i MiSide – de fire første studieårene leverer i Kark.

Unntaksvis leveres frivillige fakoppgaver og papers som skal presenteres i klassen, og muligens andre enkeltstående unntak, på papir. Det vil være uproblematisk å opprettholde en slik praksis for frivillige besvarelser, ettersom bestemmelsen her selv avgrenser mot det. For obligatoriske besvarelser kan det gjøres unntak i kursbeskrivelsen.

Etter dette foreslås følgende nye formulering av punkt 6 i Instruks om oppgåvegjeving og sensur for mastergraden:

6. Innlevering av oppgåvesvar

Oppgåvesvar skal leverast elektronisk i den form og til dei fristar som vert gjort kjent for den einskilde levering.

Studenten sitt namn skal ikkje gå fram av oppgåvesvaret.

For obligatoriske skriftlege arbeid kan unntak frå desse fråsegnene gjerast i kursbeskrivinga.

For friviljuge skriftlege arbeid kan unntak gjerast av den einskilde lærar/vegleiar.

Noverande fråsegn:

6. Innlevering av oppgåvesvar

Oppgåvesvar som skal vurderast saman med avsluttande prøve, skal leverast til fakultetet i to eksemplar saman med eit følgjeark som blir gjort tilgjengeleg frå fakultet. Følgjearket skal opplyse om namn, studentnummer, kurs og talet på vedlagde oppgåver, og studenten skal skrive under på at oppgåvene er sjølvstendige arbeid i samsvar med dei føresetnadene som gjeld for kurset.

Oppgåvesvar bør helst vera maskinskrivne, men det kan leverast handskrivne oppgåvesvar dersom dei er godt leselege. Fakultetet kan krevje at studenten reinskriv utydelege oppgåvesvar innan ein kort frist.

[Tilbake til sakslisten](#)

Innsyn i doktorgrads- og mastergradsarbeid. Regler og rutiner for klausulering

Brev med vedlegg fra universitetsdirektøren.

\\Skuld\jurfak\
Studieutvalget\2008-

Til SU
Fra administrasjonen/JOSP

Kommentar til brev fra universitetsdirektøren - vedtaksforslag

Universitetsdirektøren viser til vedtak i Universitetsstyret 15. september 2005, og viser til at ”hovudregelen [er] at doktorgradsarbeid og mastergradsarbeid skal vere offentleg tilgjengelege. Skal ein fråvike dette, må det skje i form av klausulering. Reglar om det vart vedtekne i det nemnte styremøtet i 2005, men vart sett på vent fordi ein ønskte å koordinere reglane med utviklinga av institusjonsarkiv: BORA”.

Av vedlegget som presenterer vedtaket i universitetsstyret 15. september 2009 går det ikke fram at det foreligger en hovedregel som den angitte.

Heller ikke en gjennomgang av protokollen fra det aktuelle møtet avdekker vedtak med slikt innhold. I saksframlegget¹ til sak 73 heter det i innledningen: ” Forskningsarbeider bør være tilgjengelige for flest mulig, lettest mulig. Dette er et bærende prinsipp i forskningsvirksomhet. Det forekommer imidlertid at det må, bør eller kan gjøres unntak fra et slikt prinsipp, i kortere eller lengre tid. Dette vil normalt skje i form av såkalt klausulering.”

Dette er et ganske annet utgangspunkt enn det som framstilles i innledningen til brevet av 29. oktober 2008.

Vedtaket i universitetsstyret gjelder regler klausulering – det vil si hvilke tekster som *ikke kan publiseres*, og hvordan man konkret forholder seg til dem. Av det kan ikke sluttes at alt annet skal publiseres.

Det er etter dette grunn til å stille spørsmål ved om det er dekning for den angitte hovedregelen.

Universitets- og høyskoleloven ytrer seg ikke om publisering av mastergradsoppgaver.

I offentliglova § 26 første ledd første punktum heter det: ”Det kan gjerast unntak frå innsyn for svar til eksamen eller liknande prøve [...]”.

Det kan være grunn til å vurdere om ikke masteroppgavene (våre) er bedre karakterisert som ”eksamen eller liknande prøve” enn som forskingsarbeider (der prinsippet om offentliggjøring er langt mer tungveiende).

Hvis så er tilfelle, har vi hjemmel til å gjøre unntak fra innsyn for disse tekstene. Vi kan fortsatt velge å gi innsyn, evt. å publisere.

Prinsipp om meroffentlighet tilsier at vi publiserer.

Hensynet til disse arbeidenes karakter tilsier at vi lar det være: Dette er ikke selvstendig forskning. En del oppgaver er skrevet helt uten veiledning. Ved publisering av tekstene vil det ikke framgå noen kvalitetsvurdering eller kommentering/korrigerings. Selve publiseringen vil gi tekstene et skinn av forskning eller av at det er ”fakultetets stemme som taler”, også der dette på ingen måte er tilfelle. Disse forholdene taler samlet sett for at en alminnelig publisering via UB i en del tilfeller vil kunne ha en faglig villedende karakter som er svært uheldig.

Det er verd å merke seg at alternativet til publisering via UB ikke er ”hemmelighold” – studentene vil selv kunne publisere i BORA uten at fakultetet medvirker til det eller har noen innflytelse over det. Det er likevel grunn til å anta at UB har en mer autoritativ karakter enn BORA – i alle fall foreløpig.

¹ <http://www.uib.no/ust/dokumenter/saklister/2005/09-15/073.htm>

Dersom vi velger å oversende masteroppgavene til UB, må reglene for klausulering innarbeides i rutinene så vel for veiledningen overfor studentene som for arkivering etter sensur.

Vedtaksforslag:

Det juridiske fakultet ønsker ikke å gjøre masteroppgaver tilgjengelig i Universitetsbiblioteket. En slik praksis anses ikke påkrevet etter dagens regelverk, og heller ikke etter Universitetsstyrets vedtak 15. september 2005.

[Tilbake til saklisten](#)

**Notat til SU
Fra studieseksjonen/ANT**

Ang. frister for masteroppgaven

Pr i dag har vi følgende frister når det gjelder masteroppgaven:

Skrivesemester høst: Begynnelsen av april – infomøte og fagforelesninger
15. april - generell påmelding (uten å velge tema)

15. august – innmelding av konkret tema

10. november – studentene bekrefter innlevering

10. desember – innlevering

Skrivesemester vår: Midten av oktober – infomøte og fagforelesninger

1. november - generell påmelding (uten å velge tema)

15. januar – innmelding av konkret tema

1. mai – studentene bekrefter innlevering

1. juni – innlevering

Vi ser at fristen for innmelding av konkret tema (henholdsvis 15. august og 15. januar) ikke er hensiktsmessig, da det blir for sent i forhold til å finne veileder for det gjeldende semesteret etter disse fristene. Aktuelle veiledere vil ikke uten videre si ja til veiledning før de har en arbeidstittel/problemstilling å forholde seg til, og dette bør være avklart senest ved semesterstart. Vi foreslår derfor at studenten allerede ved påmeldingen må ha tenkt over en arbeidstittel/problemstilling, dvs. at frist for påmelding og innmelding av konkret tema blir henholdsvis 1. november for de som skal skrive til våren og 15. april for de som skal skrive til høsten.

Følgende endring foreslås i § 4-4 i Studieplan for masterstudiet i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen:

7. Frister

Skrivesemester høst: Begynnelsen av april – infomøte og fagforelesninger

15. april – påmelding og innmelding av tema

10. november – studentene bekrefter innlevering

10. desember – innlevering

Skrivesemester vår: Midten av oktober – infomøte og fagforelesninger

1. november – påmelding og innmelding av tema

1. mai – studentene bekrefter innlevering

1. juni – innlevering

[Tilbake til saklisten](#)

Camilla Bernt
Det juridiske fakultet
Postboks 7806
5020 Bergen

16.01.09

Studieutvalget
Det juridiske fakultet UiB
Her.

**Endring av fagbeskrivelse/kursbeskrivelse for JUS-261-2-A Konfliktmekling I (KM I)
og JUS 261-2-B Konfliktmekling II (KM II)**

Som avtalt i møte med Asbjørn Strandbakken og Johanne Spjelkavik medio desember 2008, sender jeg en revidert fagbeskrivelse/kursbeskrivelse for KM I og II til behandling i SU. Den innebærer ingen endringer i ressursbruken pr. student i forhold til i høsten 2008. Poenget med endringene er at "kartet må stemme med terrenget", altså at fagbeskrivelsen må stemme med den faktiske ressursbruken og dessuten med de emnene faktisk undervises i.²

Vibeke Vindeløv (og Solfrid Mykland) har lest gjennom mitt utkast til ny beskrivelse og gir sin tilslutning.

Jeg har brukt overstrykning på det som skal slettes i forhold til tidligere beskrivelse og kursiv på det som er nytt.

De endringene som foreslås er:

A: Endringer i beskrivelse av hvilke temaer som behandles (punktet "Kursinnhold"):

- Etikk er flyttet fra KM II til KM I.
- Rettssikkerhet er tilføyd på listen over temaer for KM II.

Begge endringer er i samsvar med undervisning og pensum høsten 2008.

B: Endringer i beskrivelse av ressursbruk (under punktene "Kursinnhold" og "Behovet for tilrettelegging i forhold til målgruppene"):

Jeg har beskrevet når det trengs mer enn en lærer om gangen – dvs. i forbindelse med rollespill og andre praktiske øvelser – i samsvar med det vi har fått "ordinær" godskriving for høsten 2008:

For KM I er det behov for ressurser utover den undervisningen Vibeke Vindeløv utfører i størrelsesorden 35 + 35 timer (Mykland og meg), forutsatt et studenttall på over 15. Dette inkluderer også de forelesningene Mykland og jeg holder. For rollespill og andre praktiske øvelser er det forutsatt – og praktisert høsten 2008 – at det er to lærere som leder undervisningen. Et unntak her er forhandlingsøvelsen "Oil Prizing" som forutsetter tre lærere (tidsbruk maks tre undervisningstimer). I likhet med høsten 2008 er det i vår 30 studenter (med mange på venteliste), og dette vil neppe endre seg. Det er vanskelig å beregne nøyaktig hvor mange undervisningstimer praktiske øvelser det blir snakk om i løpet av kurset, da vi nok vil foreta enkelte justeringer, men et anslag er mellom 9 og 11 timer inkludert Oil Prizing.

² Jeg må i denne sammenheng presisere at de 26 timene (13+13) Solfrid Mykland og jeg til sammen fikk innvilget til å være til stede alle undervisningstimene i høst på KM I, jf. SU-vedtak av 24. november 2008, selvsagt kun var aktuelt den ene gangen. Det forutsettes for fremtiden at vi kun skal ha godskriving (med vanlig forberedelsesfaktor) for de timene der vi selv aktivt underviser, for eksempel ved forelesninger eller veiledning av studenter under praktiske øvelser. Dette vil i praksis innebære cirka 35+ 35 timer, mot de 48 + 48 vi fikk høsten 2008.

For KM II er ressursbruken vanskeligere å beregne, fordi det er uklart hvor mange studenter som vil ta faget. Vi rekrutterer nå fra to KM I-kurs (vår og høst) til ett KM II-kurs, noe som kan tilsi at vi kanskje kan klare å fylle opp kurset med 30 studenter også her, men det er usikkert. Vi var kun 9 sist. Det lave antallet skyldes etter alt å dømme at faget var nytt, og at det var sent i semesteret.

Hvis vi får flere studenter enn sist – noe som er høyst sannsynlig – blir det noen timer utover de totalt 70 timene Mykland og jeg til sammen har fått godskrevet for kurset (og som også inkluderer noen få forelesninger).³

Den eventuelle økningen i antall timer lærerinnsats for fremtidige kurs vil gå til å dekke undervisningsinnsatsen til ekstra lærere som følge av at vi under rollespill må være totalt 6 lærere til 30 studenter (= forholdstall 1:5). Siden vi er tre faste lærere kan det faktisk bli tale om (maksimalt) tre ekstra lærere som veileder på rollespill i KM II. I år hadde vi totalt cirka 12 undervisningstimer rollespill av totalt 20 timer undervisning. Dette ligger nok omtrent på det nivået det vil være på neste kurs (høsten 2009).

Bakgrunnen for forholdstallet 1:5 under rollespill på KM II, er at undervisningsopplegget er basert på at studentene deles inn i grupper på fem hvor hver får sin rolle i meklingen, og så blir de veiledet underveis ved pauser i rollespillet hvor læreren og medstudentene (parter/prosessfullmektinger og lignende) gir tilbakemeldinger til mekleren og har dialog med ham/henne. Slik observasjon og direkte tilbakemeldinger underveis er et hovedfundament i undervisningen på det nivået som et Konfliktmekling II-kurs bør ligge. Forholdstallet 1: 5 ved rollespill ligger inne i fagbeskrivelsen/kursbeskrivelsen pr. i dag, men grunnet en misforståelse fra min side stod det kun spesifikt oppgitt for kursets dag 1, da det er denne dagen vi bruker mest tid på rollespill.

Noen endringer uten betydning for faginnhold og ressursbruk:

- I punktet ”-eksamenstid” tilføyes ”Dato annonseres” etter setningen om refleksjonsnotater. Dette fordi vi ikke nødvendigvis har nøyaktig to uker som frist. Mindre justeringer (til studentenes fordel) kan tenkes.
- I punktet ”Behovet for tilrettelegging for målgruppene” strykes det som står i parentes i første setning.

Ta kontakt før møtet dersom noe er uklart eller det ellers er noe dere reagerer på.

På vegne av kursansvarlig Vibeke Vindeløv,
Med vennlig hilsen,

Camilla Bernt

³ Siden det kun var ni studenter på KM II høsten 2008 tilsa antallet kun to lærere under rollespill og praktiske øvelser, så Solfrid Mykland og jeg delte selvsagt rollespilltiden mellom oss mht. godskriving, slik at ressursbruken samsvarte med forutsetningene. (Vindeløv er alltid til stede.)

Mal for vedtak om opprettelse av nye emner ved Det juridiske fakultet

Tegnforklaring:

* skal inngå i kursbeskrivelsen i studieplanen.

** skal formuleres godt slik at tekstene egner seg for publisering på emnets hjemmeside.

Tema	
Kursets navn	
Kode	JUS261-2 A/B
Kursets navn – bokmål*	Konfliktmekling
Kursets navn – nynorsk*	Konfliktmekling
Kursets navn – engelsk*	Mediation
Antall studiepoeng*	10+10
Studienivå (BA eller MA)	MA
Kursansvarlig*	Vibeke Vindeløv
Faglærer(e)*	Vibeke Vindeløv, Camilla Bernt, Solfrid Mykland
Administrativ kontaktperson (kan endres av administrasjonen uten nytt vedtak)	Bitten.Lunde@jurfa.uib.no
For rettsstudiets emner:	
- Kursinnhold**	Formålet med kurset er å gi deltakerne en teoretisk og praktisk forståelse av konfliktmekling. Ved kursets avslutning vil deltakerne være fortrolige med grunnleggende begreper og sentrale utfordringer i meklingsfaget. I tillegg vil deltakerne ha prøvd meking i praksis. Kurset vil foregå som et samspill mellom teori og praksis, og deltakerne medvirker aktivt i hele kursforløpet. Kurset er delt opp i to moduler, JUS 261-2-A og JUS 261-2-B: JUS 261-2-A: Kurset har 20 timer undervisning, fordelt over fire dager med fem timer hver dag. Kurset har hovedvekt på klasseroms-undervisning med forelesning og diskusjoner, med innlagte praktiske øvelser. <i>Under praktiske øvelser (herunder rollespill) vil studentene veiledes av to lærere. Under Oil Prizing Exercise deltar tre lærere. (Angitt antall lærere under praktiske øvelser forutsetter et studenttall over 15 personer).</i> Følgende tema vil bli behandlet: - Konfliktforståelse - Mekling: Definisjon, historikk. Forholdet til andre konfliktløsningsformer. - Forhandlingsteknikk. - Meklingens ulike trinn. - Introduksjon til rettsmekling. - Kort om meking i straffesaker. - Etikk JUS 261-2-B: Kurset bygger videre på JUS 261-2-A og har 20 timer undervisning fordelt over fire dager. I tillegg kommer en spørretime på 2 timer femte dagen. Første dag er 8 timer med <i>hovedsakelig</i> praktisk meklings trening (rollespill). Studentene fordeles i mindre grupper som hver veiledes av en lærer. Øvrige tre dager er det klasseromsundervisning med forelesning og diskusjoner, med innlagte praktiske øvelser, herunder blant annet rollespill. <i>Under alle rollespill fordeles studentene i mindre grupper som hver veiledes av en lærer som observerer hele meklingsforløpet og gir tilbakemeldinger. Forholdstallet mellom lærer og studenter på slike rollespill vil være 1:5. Under andre praktiske øvelser deltar to lærere, forutsatt et studenttall over 15 personer.</i> Følgende tema vil bli behandlet: - Nærmere om meklingsprosessen. Praktisk trening med etterfølgende refleksjon og evaluering.

	- Rettsmekling, familiemekling og andre meklingsinstitutter for rettslige tvister. Rettslig regulering. Erfaringer fra praksis. Forskning. - Internasjonale konflikter. Paradigmer. Forsoning. Rettferdighet. - Andre meklingsmodeller. - Etikk. - <i>Rettsikkerhet</i> - Spørretime.
- Læringsutbytte**	JUS 261-2-A: <i>Forklare</i> forskjellen på mekling, voldgift og domstolsbehandling av konflikter. <i>Forklare</i> den historiske sammenhengen moderne mekling utspringer fra. <i>Analysere</i> en konflikt ved hjelp av konflikteskalering og konfliktdimensjoner og <i>reflektere</i> over bruken av begrepene i eget liv. <i>Redegjøre</i> for samspillet mellom meklingsteorien og de praktiske erfaringene fra undervisningen. JUS 261-2-B: <i>Forklare og reflektere</i> over konfliktmekling og trinnene i prosessen i den refleksive meklingsmodellen. <i>Redegjøre for og bruke</i> meklingsteknikker i rollespill og <i>reflektere</i> over de valg, som gjøres i en mekling. <i>Redegjøre for</i> forskjellige meklingsmodeller og <i>identifisere</i> deres særlige kjennetegn. <i>Forklare</i> sentrale meklingsbegreper som nøytralitet, rettferdighet, sannhet, makt, dialog, kontakt, empati, forhandling mv. samt bruke dem i rollespill og <i>analysere</i> cases i forhold til dette. <i>Forklare</i> en hel mekling og <i>gjennomføre</i> et rollespill som mekler. <i>Analysere</i> meklerens rolle, særlig i forhold til meklerens rolle som en nøytral og upartisk tredjepart. <i>Analysere</i> en konflikt ved hjelp av konflikteskalering og konfliktdimensjoner og <i>reflektere</i> over bruken av begrepene i på samfunnsnivå og i en internasjonal kontekst. <i>Treffe</i> avgjørelse om hvordan en meklingscase skal håndteres før møtet, i møtet og etter møtet. <i>Reflektere</i> over, om en gitt sak er egnet til mekling og <i>argumentere</i> for og imot. <i>Reflektere</i> over egne styrker og svakheter som mekler og over, hvordan ens person har betydning for meklingsutøvelsen. <i>Perspektivere</i> teorien med egne erfaringer i og utenfor undervisningen. <i>Formidle og formulere</i> sin viten og argumentasjon faglig og språklig korrekt på en strukturert og sammenhengende måte.
- Litteratur**	JUS 261-2-A: Hovedlitteratur: - Vibeke Vindeløv, <i>Konfliktmægling. En refleksiv modell</i> 2. utg. Jurist- og økonomforbundets forlag (2008) kapittel 1 t.o.m. 14 - Kompendium/materialsamling Tilleggs litteratur: - Roger Fisher, William Ury og Bruce Patton, <i>Getting to Yes</i> 2. utg. Penguin Books (1991) JUS 261-2-B: Hovedlitteratur: - Vibeke Vindeløv, <i>Konfliktmægling. En refleksiv modell</i> 2. utg. Jurist- og økonomforbundets forlag (2008) kapittel 15 t.o.m. 24 - Kompendium/materialsamling Tilleggs litteratur: - Roger Fisher, William Ury og Bruce Patton, <i>Getting to Yes</i> 2. utg. Penguin Books (1991)
Særlig egnet i kombinasjon med	JUS 261-2-A og B utgjør en helhet, og studentene får best utbytte dersom de tar begge fagene (A er en forutsetning for B.)

Undervisning:	
- undervisningssemester (høst/vår)*	Høst
- undervisningsform*	Forelesninger/seminarer
- undervisningsspråk*	Dansk/norsk
- obligatoriske elementer*	JUS 261 A: 80 % oppmøte/deltakelse. JUS 261 B: 80 % oppmøte/deltakelse.
Opptak/adgangsregulering:	
- studierettskrav*	JUSVALG, MAJUR, INTL-JUS
- undervisningsopptak*	Nei
- deltakerkapasitet	30
- privatistadgang*	Ja
Eksamen:	
- eksamenssemester(høst/vår) *	
- eksamensform* O semester med undervisning	JUS 261-2-A: Godkjente refleksjonsnotater knyttet til rollespill og andre praktiske øvelser. JUS 261-2-B: Skoleeksamen
- eksamenstid*	JUS 261-2-A: Innlevering av refleksjonsnotater innen 2 uker etter kursets avslutning. <i>Dato fastsettes av kursansvarlig og annonseres.</i> JUS 261-2-B: 4 timer skoleeksamen
- eksamensspråk* - oppgaven - besvarelsen	Dansk/norsk Skandinavisk/engelsk
- karakterregel*	JUS 261-2-A: Bestått/ikke bestått. JUS 261-2-B: Gradert skala med 5 trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått, jfr. Studieplan for masterstudiet I rettsvitenskap ved UiB § 3-1 nr 2 første punktum.
Hjelpemidler til eksamen, avvik fra § 3-6 flg.	
Forkunnskaper (inkludert språkkunnskaper):	
- obligatoriske*	JUS 261-2-A og JUS 261-2-B: Studentene må forstå norsk, dansk og engelsk og kunne snakke et skandinavisk språk. Tre års universitets- eller høyskoleutdanning. For JUS 261-2-B kreves i tillegg godkjent deltagelse (80 % oppmøte/deltakelse) på JUS 261-2-A.
- anbefalte*	Sml. obligatoriske krav
Faglig overlapping med andre emner*	Ingen overlapping av betydning
Evaluerings*	Ihht rutiner for evaluering av valgemner
Kontaktinformasjon*- Avdeling/institutt/ fakultet	Administrativ kontaktperson: Enhetens navn: Det juridiske fakultet Besøksadresse: Magnus Lagabøtes plass 1 Ekspedisjonstid: 09.00 – 14.00. Postadresse: Postboks 7800 Postnummer og -sted: 5020 BERGEN Telefon: 55 58 95 00 Faks: 55 58 95 10 E-post: info@jurfa.uib.no Web: http://www.jur.uib.no/
Målgruppe(r)	Primært jusstudenter og ferdig utdannede jurister med interesse for mekling og forhandlinger. Også andre studenter, f. eks. psykologi-, sosiologi- og økonomistudenter, og andre som mekler eller eksponeres for mekling i sitt yrke vil kunne ha interesse og utbytte av faget. MERK: Kurset gir <i>ikke</i> en fullstendig utdanning som mekler.
Behovet for tilrettelegging i forhold til målgruppene	I de to ukene undervisningen pågår (i 2008 uke 39 for JUS 261-2-A og uke 47 for JUS 261-2-B), og i forbindelse med hjemmeeksamen, vil studentene vanskelig kunne følge undervisning i andre fag.

	Det forventes at studentene møter til undervisningen så sant det er mulig, også utover de 80 % som kreves. I forbindelse med avvikling av rollespill og andre praktiske øvelser er det essensielt for medstudentenes læringsutbytte at fravær unngås så langt som mulig. Alt fravær må meldes på forhånd og så tidlig som mulig til kurslærerne. JUS 261-2-B: På rollespildagen (i 2008 mandag 17. november), vil det være behov for å reservere grupperom i tillegg til hovedrommet. Det vil alle dager på begge kurs være behov for å reservere to seminarrom til undervisningen. Auditorier er ikke egnet.
Finansiering av emnet	Intern, ordinær
Ressurser	
- kursansvarlig	Intern, professor II
- undervisningsressurser	Professor II, supplert med intern stipendiat og ekstern stipendiat (NHH) som gjesteforelesere og hjelpelærere. JUS 261-2-A: Totalt 20 timer undervisning. Sensur (bestått/ikke bestått) av refleksjonsnotater. <i>To lærere deltar under gjennomføring av rollespill og andre praktiske øvelser. Under Oil Prizing Exercise trengs tre lærere. (Antallet lærere forutsetter et studenttall på over 15).</i> JUS 261-2-B: Totalt 22 timer undervisning inkludert 2 timers spørretime. Dag 1: Forholdstallet mellom lærere og studenter i forbindelse med rollespill forutsettes denne dagen å være 1:5. Sensur av skoleeksamen. <i>Under rollespill forutsettes et forholdstall mellom lærere og studenter på 1:5. Under andre praktiske deltar to lærere, forutsatt et studenttall på over 15 personer.</i>
- administrative ressurser	Intern
Kursets relevans	Kurset er høyaktuelt. Mekling er i sterk vekst, særlig innenfor domstolene, og lovgiver har lagt stort fokus på denne formen for konfliktløsning. Den nye tvisteloven som trådte i kraft 1. januar 2008 har fått navnet "Lov om mekling og rettergang i sivile tvister" og har regulering av fire ulike meklingsmodeller: Utenrettslig mekling, forliksrådsmekling, rettsmekling og ordinær dommermekling. Noen domstoler mekler i dag flere sivile saker enn de avsier dom i. Kurset er svært relevant for juristutdannelsen. Kunnskaper og ferdigheter innen mekling er relevant for de fleste yrkesgrupper av jurister, enten de har formelle meklingsoppdrag eller deltakelse i mekling som del av sin jobb eller ikke. Det tradisjonelle norske jusstudiet fokuserer nesten utelukkende på juridiske fag, og studentene blir innen de obligatoriske kursene i liten grad trenet i praktiske ferdigheter som forhandlinger og konflikthåndtering.

[Tilbake til sakslisten](#)

Eksamensplan studieåret 2009/2010**Eksamensplan for studieåret 2009/2010 – NB! Endringer kan forekomme****HØSTEN 2009**

UKE	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
33 (10-14.8)	START Exphil Exfac JUS122 JUS131 JUS241 JUS242				
34 (17.8-21.8)					
35 (24.8-28.8)					
36 (31.8-4.9)					
37 (7.9-11.9)					
38 (14.9-18.9)					
39 (21.9-25.9)					
40 (28.9-2.10)					Exfac kunnskapstest
41 (5.10.-9.10)				EKSAMEN JUS122	
42 (12.10-16.10)	START JUS124			EKSAMEN JUS131	
43 (19.10-23.10)	START JUS132				
44 (26.10-30.10)					
45 (2.11-6.11)					
46 (9.11-13.11)					
47 (16.11.-20.11)	START JUS111				
48 (23.11-27.11)	EKSAMEN	SPESIAL	EMNER		
49 (30.11.-4.12)	EKSAMEN	SPESIAL	EMNER		EKSAMEN JUS132
50 (7.12.-11.12)	EKSAMEN START JUS135	SPESIAL	EMNER EKSAMEN JUS124		
51 (14.-18.12)	START JUS121	Innlevering JUS399			

VÅREN 2010

UKE	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
2 (11.1-15.1)				Ingen forelesninger eller storgr	Ingen forelesninger eller storgr
3 (18.1-22.1)					EKSAMEN JUS111
4 (25.1-29.1)	START JUS114				
5 (01.2.-05.2)		JUS121 utlevering hjemmeeksamen			Faglig pedagogisk dag
6 (08.2-12.2)		JUS121 innlevering hjemmeeksamen		David Doublet-seminar	David Doublet-seminar
7 (15.2-19.2)					
8 (22.2-26.2)					EKSAMEN JUS114
9 (01.3-05.3)	START JUS113		EKSAMEN JUS135	Fagkritisk dag	
10 (08.3-12.3)	EKSAMEN JUS241 START JUS133		EKSAMEN JUS242		
11 (15.3-19.3)	START JUS243			EKSAMEN JUS121	
12 (22.3-26.3)	START JUS123				
13 (29.3-02.4)				Skjærtorsdag	Langfredag
14 (05.4-09.4)	2. påskedag				
15 (12.4-16.4)					
16 (19.4-23.4)					EKSAMEN JUS113
17 (26.4-30.4)	START JUS112			EKSAMEN JUS133	
18 (03.5-07.5)	START JUS134				

19 (10.5-14.5)				Kristi Himmel fartsdag	
20 (17.5-21.5)	17. MAI				
21 (24.5-28.5)	EKSAMEN	SPESIAL	EMNER		
22 (31.5-04.6)	2.pinsedag	EKSAMEN Innlevering JUS399	SPESIAL	EMNER	
23 (07.6-11.6)	EKSAMEN	SPESIAL	EMNER		
24 (14.6-18.6)		EKSAMEN JUS123	EKSAMEN JUS243	EKSAMEN JUS134	EKSAMEN JUS112

Kontinuasjonseksamen:

UKE 32	Mandag 09.08	Tirsdag 10.08	Onsdag 11.08	Torsdag 12.08	Fredag 13.08
09.8 – 13.08	EXFAC JUS121 JUS131 JUS241	JUS111 JUS122 JUS132 JUS242	JUS112 JUS123 JUS133 JUS243	JUS113 JUS124 JUS134	JUS114 JUS135

[Tilbake til sakslisten](#)